

N:o 2.

Ank. till Riksd. Kansli den 26 Mars 1879, kl. 3 e. m.

Första Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 1, i anledning af Herr A. Odelbergs och Friherre R. Klinckowströms motioner om granskning af gällande tulltaxa m. m.

Uti till Utskottet hänvisade motioner har blifvit föreslaget:

af Herr *Odelberg*, motionen N:o 3, att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla:

1:o att Kongl. Maj:t täcktes åt ett tillräckligt antal sakkunnige män uppdraga att så tidigt, som erfordras för att blifva föremål för ompröfning vid nästa års riksdag, uppgöra förslag till ny tulltaxa, byggd på sådana grunder, att landets näringsidkare må kunna bestå i konkurrens med idkare af samma näring i andra länder, och att de så kallade finanstullarne äfvenledes på lämpligt sätt förhöjas; samt

2:o att någon handelstraktat med främmande makt icke måtte afslutas förr än Riksdagen blifvit i tillfälle pröfva och godkänna det i 1:sta punkten omnämnda eller annat tulltaxeförslag;

och af Friherre *Klinckowström*, motionen N:o 7, att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla:

att Kongl. Maj:t täcktes utse en komité af tillräckligt antal kunnige, erfarne och praktiske män, med uppdrag att noga och opartiskt undersöka, huru de sedan 12 à 13 år gällande handels- och sjöfartstraktater verkat på vår handel och våra näringar;

att samma komité äfven måtte anbefallas uppgöra tvenne tulltariffer, den ena speciel för de länder med hvilka nya handels- eller sjöfartstraktater med fördel skulle kunna uppgöras och dervid de för oss mindre fördelaktiga förändringar,

hvilka dessa länder skulle vilja erbjuda, af oss måtte kunna bemötas med på förhand noga öfvervägda dylika till fördel och skydd för våra egna näringar; samt den andra tariffen generel för alla de länder, med hvilka ingen handels- eller sjöfartstraktat afslutas; samt

att någon handels- och sjöfartstraktat med främmande makt icke måtte afslutas förr än Riksdagen blifvit i tillfälle pröfva och godkänna deri förekommande bestämmelser, som honom grundlagsenligt tillkomma att afgöra.

Utskottet bör till en början anmäla, att Herr Jöran Sääf inom Andra Kamraren väckt en motion (N:o 117) hufvudsakligen lika med Herr Odelbergs ofvan omförmälda förslag, hvilken motion blifvit remitterad till Bevillnings-Utskottet; och då, vid det förhållande att frågan om större tullskydd för landets egna näringar är öfverlemnad till ett ständigt Utskott, det icke lämpligen lärer tillkomma ett Tillfälligt Utskott att anföra flera eller färre skäl till stöd för eller emot denna fråga;

då, på grund af Kongl. Maj:ts förordnande den 29 September 1876 en komité redan är tillsatt för att uppgöra förslag till de förändringar i nuvarande tullsats, som af förhållandena kunna anses påkallade, hvilken komité ännu icke lärer hafva afslutat sitt arbete;

då det förekommer Utskottet betänkligt att understödja förslaget om *en* tulltariff för vissa länder och *en annan* för andra, att tillämpas af en med de större kulturfolken jämförelsevis liten nation och för ett land, dit varor från en i tulltaxan mindre gynnad nation torde kunna både sjö- och landväg utan större svårighet införas af en mera gynnad, eller dit nu med fördel brukade transitovägar på grund af olika tulltariffer icke vidare skulle kunna begagnas;

då, efter Utskottets åsigt, all anledning saknas till antagande deraf att Kongl. Maj:t skulle afsluta en ny förändrad handels- eller sjöfartstraktat med främmande land, utan att Riksdagen får tillfälle till pröfning deraf derigenom att dess samtycke förbehålles;

då det vid blifvande underhandlingar om nya handels- eller sjöfartstraktater måste förutsättas, att Kongl. Maj:t icke lärer underlåta att gifva Sveriges ombud instruktion att endast i det fall göra eftergifter för utländska makters anspråk, att dessa lemna Sveriges handel eller sjöfart motsvarande fördelar, hemställer Utskottet,

att Herr Odelbergs och Friherre Klinckowströms ifrågavarande motioner icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 26 Mars 1879.

På Utskottets vägnar:

C. Fr. Wærn.

Reservation:

af Friherre *Klinckowström*: "Mot Utskottets hemställan, att Herr Odelbergs, likasom min motion, angående en revision af tulltaxan m. m. icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda; äfvensom mot de motiv Utskottet anför till stöd derför — måste jag härmed mig reservera.

Då Utskottet omnämner, att Herr Sääf i Andra Kammaran väckt en motion angående tulltaxans revision m. m. d. och att densamma blifvit remitterad till Bevillnings-Utskottet, samt dervid uppgifver att denna motion *hufvudsakligen* skulle vara lika med Herr Odelbergs — så innebär denna Utskottets anmälan åtskilligt både sant och nytt; men det *sanna* är icke nytt, ty det vet hvarje ledamot af Riksdagen sedan länge, och det *nya* är icke sant, ty Herrar Odelbergs och Sääfs motioner skilja sig just i den *hufvudsak*, att, då Herr Odelberg i 1:a punkten slutar med den anhållan att i det nya förslaget till tulltaxa skulle de så kallade finantullarne äfvenledes på lämpligt sätt förhöjas, finnes derom intet enda ord i Herr Sääfs motion.

Att Utskottet, såsom varande tillfälligt, icke lämpligen anser det tillkomma sig att anföra flera eller färre skäl till stöd för eller emot frågan om större tullskydd för landets egna näringar, sedan samma fråga blifvit öfverlemnad åt ett ständigt Utskott — synes mig innebära ett indirekt klander emot Första Kammarens beslut, att hänvisa ifrågavarande 2:ne motioner till ett tillfälligt Utskott. Och som jag ingalunda vill anses vara delaktig i denna Utskottets mening, som jag ogillar, anser jag mig äfven deremot böra anmäla reservation. Mig synes hvarje Riksdagens Utskott bör vara pligtigt att, efter bästa förmåga, söka utreda de frågor, hvilka dit hänvisas, och på grund deraf afgifva de bästa förslag de kunna åstadkomma.

Hvad Utskottet yttrar angående den komité, som Kongl. Maj:t, enligt Dess skrifvelse af den 29 September 1876, nedsatt för att uppgöra förslag till de förändringar i nuvarande tullsatser, som af förhållandena kunna anses påkallade, så känner Utskottet likasom Riksdagen *icke*, huruvida denna komité ännu finnes till, annat än på papperet; af dess arbeten hafva vi oss ingenting bekant. Att denna komité ej sysselsatt sig med någon omfattande revision af hittills gällande tulltaxa, derom kunna vi, på grund af Kongl. Maj:ts skrifvelse, vara förvissade, emedan der endast talas om *erforderlig* revision, hvilket ord lemnar mycket spelrum och ej så ringa ovisshet om hvad dermed egentligen menas. Komiténs sammansättning lär från deras sida, som ifra för rättvist och billigt skydd för våra näringar, lemna mycket öfrigt att önska. Om en sådan komité *verkligen* existerar, som den Utskottet uppgifver finnas och hvarom Utskottet synes mig bort kunna skaffa sig

bestämd upplysning — så torde det vara så mycket angelägnare att Riksdagen, så vida han delar motionärernes åsikter rörande revision af tulltaxan, uppgörandet af 2:ne tariffer, rättvist och billigt skydd åt våra näringar m. m., *just nu* gör Kongl. Maj:t uppmärksam på dessa viktiga frågor och härutinnan tillkännager sin egen mening.

Den betänklighet Utskottet framställer emot uppgörandet af 2:ne tulltariffer, den ena *speciel* och den andra *generel*, och de skäl Utskottet därför angifver, besanna i flera afseenden ordspråket, att "det dunkelt tänkta är det dunkelt sagda". Utom det att länder med mycket större verksamhet än vårt land på varuutbytets alla områden, exempelvis Frankrike, hafva på ett lyckligt, praktiskt, sedan en lång följd af år tillämpadt sätt löst dessa för Utskottet så stora ansedda svårigheter — lemna, synes mig, endast en dylik åtgärd, för ett land med en jämförelsevis svag näringsverksamhet, enda möjligheten att någorlunda skydda sig från att öfversvämmas af *alla* andra länders ofta underhålliga fabrikat. Och den förlust statskassan gjort och fortfarande kommer att göra, genom att låta hela världen åtnjuta samma importfördelar, som de mest gynnade nationer, framgår påtagligen af följande siffror och kalkyler:

Enligt den franska handelstraktaten af år 1865 skulle flertalet af importerade varors tullafgift småningom sänkas t. o. m. år 1868, hvarefter de bibehöllos vid då öfverenskomna tax-bestämmelser. Beräknar man den förlust, som uppkommit i tullinkomst för hvarje år under denna öfvergångstid, till följd deraf att endast *en* tulltaxa finnes, så utgör denna förlust,

för år 1865	1,422,021 kronor,
» » 1866	1,506,644 »
» » 1867	1,958,813 »
» » 1868	2,268,151 »

och om man derjemte besinnar, att rikets samtliga import år 1868 hade ett tullvärde af 137,740,000 kronor, men deremot år 1876 af 290,365,000 kronor, inses lätt hvilken stor förlust svenska statskassan skall lida deraf att 2:ne tulltaxor icke finnas utfärdade, och om hvilka taxors utfärdande jag i min motion anhållit; äfven om man frånräknar att sedan år 1865 några få handelsföredrag med främmande länder, utom Frankrike, äfven afslutats. Mig synes derjemte oförklarligt, huru *någon* främmande makt, utom en enda, skulle vilja lemna oss några speciella fördelar vid varuutbytet, sedan vi lemna hela världen, genom en enda tulltariff, alla de fördelar, som de mest gynnade nationer åtnjuta.

Utskottets "åsiqt, att all anledning saknas till antagande deraf att Kongl. "Maj:t skulle afsluta en förändrad handelstraktat, utan att Riksdagen får tillfälle "till pröfning deraf, derigenom att dess samtycke förbehålles" — förefaller minst sagdt förvånande, då de vid senaste handelstraktatens med Frankrike afslutande

kända förhållanden utvisa, att denna traktat afslutades i Paris den 14 Februari 1865, ratificerades i Paris den 8 och i Stockholm den 10 Mars samma år. Terminen för samma traktats ovilkorliga trädande i verksamhet skulle således, enligt dess 19:de artikel, inträffa 60 dagar efter ratifikationernas utväxling eller den 22 Maj; men bestämdes, på förslag af svenska regeringen, att framflyttas till den 15 April 1865, på det att, under ett och samma sjöfartsår, icke 2:ne olika tulltariffer skulle vara gällande. Ifrågavarande traktat blef Rikets Ständer meddelad först vid riksdagens början, i Oktober 1865, och af dem godkänd i Februari år 1866.

Dessa fakta visa tillräckligt huru ringa den tröst är, som Utskottet här lemnar Riksdagen, och hvilken bräcklig rörstaf Utskottet lemnar honom att stödja sig uppå. Och att Kongl. Maj:t icke skall anse sig förhindrad att i en dylik traktat ytterligare nedsätta tulltariffens afgifter, oaktadt Regeringsformens förbud deremot i §§ 60, 61, 64 och 65 — och kanske äfven i strid deremot *förhöja* desamma, såsom det skedde med vissa tulltaxebestämmelser i ofvan nämnda 1865 års handels-traktat, derpå hafva vi ett varnande exempel. Det är derföre så väl Herr Odelberg som jag hemställt, att Riksdagen skulle anhålla det någon handelstraktat med fremmande makt icke måtte afslutas, förr än Riksdagen blifvit i tillfälle pröfva och godkänna det tulltaxeförslag, som en dylik traktat skulle möjligen biläggas.

På grund af hvad jag nu anfört och hvad dessutom både Herr Odelbergs och min motion innehålla, får jag vördsamt anhålla, att, med afslående af Tillfälliga Utskottets här ofvan gjorda hemställan, Kammaren ville besluta,

att Riksdagen i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t hemställer:

att för den händelse den komité, som Kongl. Maj:t genom nådig skrifvelse af den 29 September 1876 tillsatt för revision af gällande tulltaxa, ännu ej afslutat sina arbeten — till den samma, förstärkt, om så fordras, med lämpligt antal praktiske och insigtsfulle personer, eller om nyssnämnda komité redan är upplöst, till en ny organiserad sådan komité meddela befallning att verkställa en *omfattande* revision af tulltaxan, sedan en noggran och opartisk undersökning försiggått, huru de sedan år 1865, eller möjligen senare år, gällande handels- och sjöfartstraktater verkat på vår handel, sjöfart och våra näringar;

att samma komité äfven måtte anbefallas uppgöra 2:ne tulltariffer: den ena *speciel*, för de länder med hvilka nya handelstraktater med fördel kunna afslutas, och dervid de för oss mindre fördelaktiga förändringar, hvilka dessa länder skulle vilja erbjuda, af oss måtte kunna bemötas med på förhand noga öfvervägda dylika, till fördel och skydd för våra egna

näringsar — samt den andra tariffen *general*, för alla de länder, med hvilka ingen handelstraktat afslutas;

att någon handelstraktat med främmande makt icke måtte afslutas förr, än Riksdagen blifvit i tillfälle pröfva och godkänna deri förekommande bestämmelser, som honom grundlagsenligt tillkommer att afgöra.“
